

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 61/07-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 6. júna 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza prerokoval sťažnosť Z. H., N., zastúpenej advokátom JUDr. T. S., Advokátska kancelária, T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 118/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Z. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 118/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Trnava prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 118/98 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Z. H. priznáva finančné zadost'učinenie v sume 180 000 Sk (slovom jednostoosedesiat'isíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trnava povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trnava je povinný uhradiť Z. H. trovy právneho zastúpenia v sume 6 296 (slovom šesťtisícdeväťdesiatšesť slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. T. S., Advokátska kancelária, T., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť Z. H. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej namietala, že postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní „*o zrušení a vyporiadanie podielového spoluvlastníctva*“ vedenom pod sp. zn. 14 C 118/98 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“).

Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy požaduje, aby okresný súd konal bez zbytočných priet'ahov, zaplatil jej primerané finančné zadost'učinenie v sume 875 000 Sk a uhradil jej trovy konania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa čl. 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

Ústavný súd zistil z obsahu sťažnosti, vyjadrenia okresného súdu zo 4. mája 2007 a obsahu rekonštruovaného spisu sp. zn. 14 C 118/98, že žaloba v tejto veci bola okresnému súdu podaná 16. júna 1998. Vo veci sa uskutočnilo iba jedno pojednávanie, a to 25. septembra 1998, na ktorom boli vypočutí účastníci konania a následne bolo odročené za účelom ustanovenia znalca z odboru stavebníctva a geodézie. Právny zástupca sťažovateľky urgoval 2. februára 1999, 14. mája 2001, 1. júla 2004 a 30. januára 2007 nariadenie pojednávania vo veci. Okresný súd na ostatnú urgenciu právneho zástupcu sťažovateľky reagoval listom, v ktorom oznámil stratu spisu sp. zn. 14 C 118/98 a uviedol, že sa bude vykonávať jeho rekonštrukcia.

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ods. 2 citovaného článku ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa ods. 3 citovaného článku ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené podľa odseku 1 citovaného článku ústavy, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietahov.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza

osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní, a tým aj porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy skúma ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa a) právnej a faktickej zložitosti veci, b) správania účastníka konania, c) spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

Ústavný súd po zistení, že od podania žaloby 16. júna 1998 sa vo veci uskutočnilo iba jedno pojednávanie, a že zákonný sudca ďalej nekoná, pretože sa stratil spis a prebieha jeho rekonštrukcia, nepovažoval za potrebné vyhodnocovať postup okresného súdu podľa citovaných kritérií.

Na základe týchto zistení a stanoviska okresného súdu ústavný súd mohol bez ďalšieho uzavrieť, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd pripomína, že sťažovateľka sa žiadnym spôsobom nepričinila o taký stav konania, aký bol zistený v konaní pred ústavným súdom.

III.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 14 C 118/98 konal bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 875 000 Sk. Ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd namiesto toho, aby vo veci konal, stratil spis a musel ho rekonštruovať aj za pomoci sťažovateľky, resp. jej právneho zástupcu. Stav konania je taký, aký bol v roku 1998 po prvom a zároveň ostatnom pojednávaní. Dlhodobú nečinnosť okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu ničím ospravedlniť. Hoci ústavný súd prikázal okresnému súdu, aby v označenom súdnom konaní konal bez zbytočných prieťahov, vychádzal z názoru, že porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nemožno účinne odstrániť len uplatnením tejto právomoci najmä s prihliadnutím na to, že o nároku sťažovateľky nebolo okresným súdom právoplatne rozhodnuté ani po takmer deviatich rokoch od podania žaloby. S ohľadom na túto skutočnosť, ale aj s ohľadom na stratu spisu, ktorá naštrbila dôveru sťažovateľky vo vzťahu k vecne a miestne príslušnému súdu, ústavný súd priznal sťažovateľke finančné zadosťučinenie 180 000 Sk.

Ústavný súd napokon rozhodol o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. T. S. Ústavný súd pri rozhodovaní o trovách konania vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 2 970 Sk (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 178 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Úhrada trov konania v predmetnej veci vypočítaná podľa platnej právnej úpravy predstavuje celkovú sumu 6 296 Sk.

Ústavný súd preto právnomu zástupcovi sťažovateľky priznal úhradu trov konania v sume 6 296 Sk.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 Občianskeho súdneho poriadku).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júna 2007